

Djeca i mobiteli

- kako spriječiti negativne posljedice

Mr. sc. JOŠKO SINDIK, stručni suradnik-psiholog mentor
Dječji vrtić "Trnoružica", Zagreb

Korištenje mobilnih telefona je naša realnost, rasprave o tome da li su oni potrebni i korisni davno je prekrila prašina, ili su reciklirane. Dok je još prije par godina korištenje mobilnih telefona bio iznimni luksuz, danas svaka obitelj, a nerijetko i svi članovi obitelji posjeduju mobitele. Čak i osnovnoškolska djeca (katkad čak i "tehnički" naprednija predškolska).

Dakle, rasprave o tome bi li djeca trebala imati mobitele, mogu se zaboraviti. Pravo je pitanje kako ih koristiti, a da se koriste u funkciji razvoja i boljitka djeteta.

Zato će autor iznijeti vlastitu viziju pozitivnih i negativnih načina korištenja mobitela kod mlađe djece.

Počet ćemo s pozitivnim stranama:

1. Nedvojbeno korisna funkcija mobitela je funkcija **informiranja** roditelja i djeteta: je li dijete stiglo u školu na vrijeme, kad će doći kući ako je ostalo malo dulje s prijateljima, hoće li roditelj kasniti, kakvu je ocjenu dobilo iz kojeg predmeta u školi, itd. Informiranje doprinosi osjećaju sigurnosti roditelja i djeteta, zbog brzine i pravovremenosti informiranja, bez obzira je li to usmeno ili putem sms-a (kratkim pisanim porukama).
2. **Saopćavanje neugodnih vijesti** na vrijeme, posebno putem sms-a, olakšava i djetetu i roditelju da se trezveno pripreme za kasnije direktno suočavanje, i da preispitaju adekvatnost svojih mogućih reakcija. Sigurno je da će ovaj način smanjiti stres i kod jednih i kod drugih, a kočenje impulzivnih reakcija u principu samo može podići kvalitetu komunikacije.
3. Sms doprinosi razvijanju sposobnosti **informativnog i sažetog izražavanja** kod djece, ali i kod roditelja. Naime, u usmenoj komunikaciji često se od silne redundance ne uočava bit problema odnosno informacije koja se želi saopćiti.
4. Korištenjem mobitela, djetetu se razvijaju **vještine korištenja suvremenom tehnikom** (analogija između korištenja mobitela i računala više je nego upadljiva, i lako primjenljiva).

Međutim, ne smiju se zanemariti ni negativne strane korištenja mobilnih aparata:

1. **Prečesto** djetetovo **informiranje** roditelja (kod nesigurne ili pretjerano odgovorne djece) bitno može ometati ili uzrujavati roditelja i ometati ga u dnevnim poslovima. S druge strane, roditeljevo često provjeravanje djeteta može stvoriti negativan osjećaj nepovjerenja kod djeteta, prisile, te nadzora, što može polučiti stres kod djeteta, ili kontraefekt (djetetovu želju da prekine "lance" kojim ga roditelji sputavaju).
2. Skupocjenost mobilnih uređaja mogu dijete učiniti "**metom**" **kriminalaca**, bilo odraslih, bilo iz redova vršnjaka, ili starijih učenika.
3. Potencijalnu **štetnost zračenja** mobitela ne smijemo zanemariti. Jer premda je dokazano da poznata zračenja mobitela nisu štetna za zdravlje, ne znamo što je s onim zračenjima koja još nisu dovoljno ispitana.

4. Mobilni telefoni **pokazatelj su socijalnog statusa**, u puno slučajeva. Na taj način nastaje segregacija već među djecom. Naime, djeca s jeftinijim mobitelima (a pogotovo ona bez mobitela), u redovima vršnjaka mogu se smatrati manje vrijednom.
5. Nekontrolirano korištenje mobitela od djece može bitno **ugroziti kućni budžet**. Mlađoj djeci teško je shvatiti relaciju između osobnog dohotka roditelja i broja poslanih sms-ova prijateljima.
6. Konačno, s obzirom na mogućnosti WAP-a, djeci mogu biti dostupni **štetni sadržaji te "surfanje" po Internetu**, što osim uvećanja troškova može djelovati nestimulativno na djetetov razvoj i obrazovanje.

Zato bi djeci bilo korisno dati smjernice kako da koriste mobitele, a na funkcionalan način. Neke negativne faktore ne može se potpuno reducirati, ali ukoliko se djeci kupi jeftiniji mobilni telefon, bez WAP-usluge (te tako smanjimo vjerojatnost da će biti meta kriminalaca), poželjno mu je nabaviti mobitel sa SIM-karticom (dakle na bon, a ne na pretplatu), i uputiti ga da ima toliko i toliko novaca na raspolaganju za mjesec, dva mjeseca ili slično. Također, može mu se dati smjernice da roditelje naziva samo kakvu posebno radosnu ili lošu vijest, i u posebnim slučajevima.

A s drugim stvarima se ne možemo suočiti, jer ne možemo mijenjati društvo. Kako bi rekli novi neokapitalistički ideolozi: ne možemo mijenjati društvo, ni trenutni kućni budžet, ali možemo njegovu strukturu.

Mr. sc. **JOŠKO SINDIK**, stručni suradnik-psiholog mentor
Dječji vrtić "Trnoružica", Zagreb;

Objavljeno: 28. prosinca 2004.

<http://www.roda.hr/tekstovi.php?TekstID=7&Tekst2ID=155&Show=1516>